

Fledermäuse

Boeken over vleermuizen zijn niet zeldzaam op de boekenmarkt. Degene die niet op een belerende toon over vleermuizen geïnformeerd wil worden, heeft een goede koop aan het boek van de Zwitserse veldbioloog Gebhard. Hij bespreekt de resultaten van twee decennia onderzoek aan vleermuizen in het veld en slaagt erin het complexe thema op een gevatte en tegelijk leesvriendelijke en soms zelfs spannende manier over te brengen. Men leest zich voortdurend vast in interessante details, om het even waar

BESPREKING BOEK

men het boek openslaat. Veel van zijn onderzoeksresultaten verzamelde de auteur in zijn klein onderzoeksstation 'Hofmatt' in een omgebouwde transformatortoren bij Basel. Daar heeft Gebhard zich verdiept in de biologische details van een in het wild levende, maar gedeeltelijk 'handtamme' kolonie rosse vleermuizen.

Het resultaat is evenwel geen

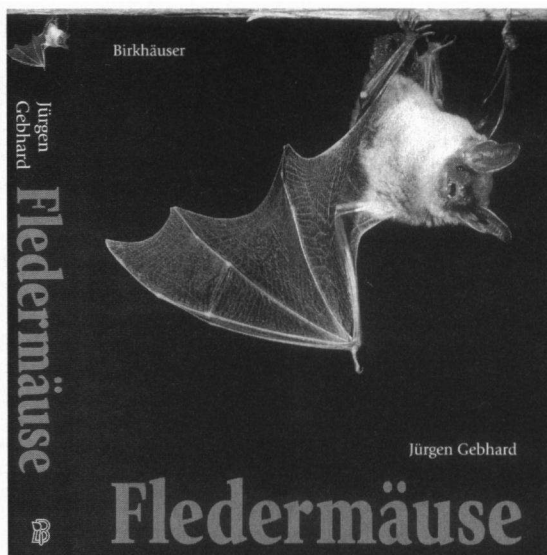
monografie over een plaatselijke toestand. Integendeel, het boek verschaft een actueel beeld van alle belangrijke aspecten van de vleermuizenbiologie. De onderwerpen variëren van het vliegvermogen van vleermuizen en andere aspecten van hun fysiologie, het sociale samenleven in kolonies, de akoestische communicatie, de sociale verpleging en

bescherming tegen vijanden, de keuze van verblijfplaatsen en jachtbiotopen, de analyse van uitwerpselen en voedselbehoeften, daglethargie en winterslaap tot de voortplantingscyclus en het vermogen sperma op te slaan, het paargedrag en de concurrentie tussen mannetjes, de geboorte en de ontwikkeling van de jongen. Ook de bedreigingen die veel vleermuissoorten boven het hoofd hangen en de oorzaken en mogelijke oplossingen voor de problematiek komen ruim aan bod.

Het boek is geïllustreerd met een tweehonderdtal foto's, die bijna allemaal zeer informatief zijn en de tekst uitstekend aanvullen. Om algemene gegevens over soorten op te zoeken kan men gebruik maken van een lijst van Europese vleermuizen achterin het boek, waar van elke soort de biologische kennis wordt samengevat en een kleine portretfoto staat. Het boek wordt afgesloten met een literatuurlijst met 121 titels, een lijst van contactadressen en een korte index.

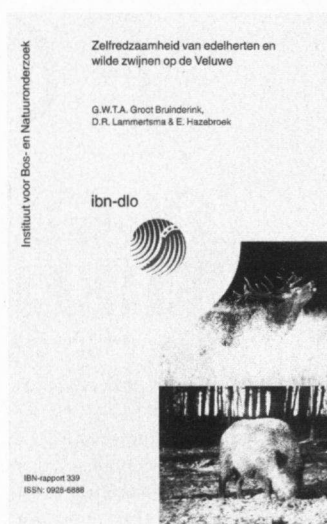
Dirk Criel

Fledermäuse. Jürgen Gebhard. Birkhäuser Verlag, Basel/Boston/Berlin, 1997. ISBN 3-7643-5734-7, 381 pp, 68 DM.

Redden herten en zwijnen het zonder bijvoeding?

Op verscheidene plaatsen op de Veluwe is aan het eind van de jaren tachtig de bijvoeding van zwijnen en edelherten gestaakt. Nu is hun lichaamsconditie onderzocht. Het staken van de bijvoeding had geen effect op het lichaamsgewicht en het voortplantingssucces van de dieren. Bij de wilde zwijnen had de beschikbaarheid van mast (eikels en beukenootjes) een doorslaggevende invloed op deze twee conditie-indicatoren. Het bleek dat wilde zwijnen de mast nodig hadden om voldoende vetreserves aan te leggen om in goede conditie de winter door te komen en te kunnen zorgen voor aanwas in het voorjaar. Gebrek aan mast betekende te weinig voedsel met een hoog energiegehalte, tenzij de dieren uit konden wijken naar wildweiden. Na het staken van de bijvoeding traden veranderingen op in de mineralenstatus van de dieren. De auteurs uiten hun zorg over de lage concentratie van calcium en fosfor in de beenderen

van edelherten. Mocht de Veluwe een te mineraalarm voedselaanbod bieden voor edelhert en wild zwijn, dan zou er of opnieuw bijgevoerd moeten worden of toegang tot mineraalrijkere gronden moeten komen. Uitwissel-mogelijkheden met de uiterwaarden zouden voor een welkome aanvulling op het mineraalarme dieet kunnen zorgen, en de zelfredzaamheid van edelherten en wilde zwijnen vergroten, alsmede migratie (seizoens-trek) bevorderen.

Marijke Drees

Per 1-1-2000 vormen IBN en Staringcentrum samen een instituut onder de naam Alterra. Dit rapport is te bestellen door f 31,50 over te maken op bankrek.nr. 397066392 t.n.v. Alterra, Wageningen, met vermelding van rapport-nr. 339.

G.W.T.A.Groot Bruinderink, D.R. Lammertsma & E.Hazebroek, 1988. Zelfredzaamheid van edelherten en wilde zwijnen op de Veluwe. IBN-rapport 339. ISSN:0928-6888.